

**WET van
houdende regels betreffende het
bevorderen van Financiële Inclusie
(Wet Financiële Inclusie)**

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

In overweging genomen hebbende dat het noodzakelijk is regels vast te stellen ter bevordering van de toegankelijkheid van personen tot het formele financieel stelsel en het gebruik van financiële inclusie producten en diensten.

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring van De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

HOOFDSTUK I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Definities

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. De Staat: de Republiek Suriname;
- b. De Minister: De Minister belast met de financiële aangelegenheden;
- c. De Bank: de Centrale Bank van Suriname;
- d. Onder toezicht staande instellingen: kredietinstellingen, andere financiële instellingen en dienstverleners die conform wet- en regelgeving onder het toezicht van de Bank of een andere toezichthoudende autoriteit staan.
- e. Financiële inclusie producten: producten en diensten die speciaal zijn ontworpen door de onder toezicht staande instellingen om de personen die uitgesloten zijn van de formele financiële sector toegang daartoe te geven;
- f. Elektronisch geld: hieronder wordt verstaan een geldwaarde die wordt weergegeven in een elektronisch document die voor de cliënt toe- of afneemt in dezelfde verhouding waarin hij er gebruik van maakt, hetzij door het in geld om te zetten, over te maken of door betalingen te doen en die converteerbaar is in contanten;
- g. Kwetsbare groepen: de natuurlijke- of rechtspersonen die uitgesloten zijn of slechts beperkt toegang hebben tot de formele financiële sector;
- h. Client: rekeninghouder of gebruiker van een financiële inclusie product of dienst;

Artikel 2

Doel

1. Financiële inclusie is het mogelijk maken dat de natuurlijke- of rechtspersonen die uitgesloten zijn of slechts beperkt toegang hebben tot de formele financiële sector toegang krijgen tot dit systeem, waarbij op zijn minst persoonsidentificatie gegevens en herkomst van inkomen verklaarbaar dienen te zijn.
2. Het doel van deze wet is het bevorderen van financiële inclusie waarbij minimumvoorschriften worden vastgesteld om de kwetsbare groepen op te nemen in het financieel stelsel hetzij door middel van een basisbankrekening of het gebruik van digitale mogelijkheden.

Artikel 3

Voorwaarden financiële inclusie producten

1. De onder toezicht staande instellingen dragen er zorg voor dat de te verstrekken financiële inclusie producten de toets doorstaan om het risico te mitigeren van money laundering en terrorisme financiering.
2. De onder toezicht staande instellingen dienen een risicoprofiel op te maken waaraan elke cliënt die in aanmerking wenst te komen voor een financieel inclusie product getoetst moet worden. Afhankelijk van het risicoprofiel zal de onder toezicht staande instelling al dan niet overgaan tot het aangaan van rechtsbetrekkingen met de cliënt.
3. Om de integriteit van de financiële sector te waarborgen, dienen de onder toezicht staande instellingen erop toe te zien dat de financiële inclusie producten steeds geijkt en waar nodig worden aangepast.

Artikel 4

Soorten financiële inclusie producten

1. Tot financiële inclusie producten worden gerekend producten betreffende het betalen, sparen, lenen, beleggen en verzekeren, die worden aangeboden door financiële instellingen onder toezicht van de Bank.
2. Financiële inclusie producten zijn onder meer, maar niet beperkt tot:
 - (i) Een basis bankrekening gecreëerd voor kwetsbare groepen om transacties, die in lijn zijn met het cliëntprofiel, te kunnen verrichten;
 - (ii) Vrijwillige bankproducten en het openen van de respectieve rekening in lijn met het cliëntprofiel;
 - (iii) Vrijwillige verzekeringsproducten, behoudens de reeds bestaande wettelijk verplichte verzekeringsproducten;
 - (iv) Elektronisch geld, waartoe onder andere behoren e-wallets en andere vormen van elektronisch geld die als betaalmiddel worden aanvaard en deel uitmaken van een digitaal betaalsysteem dat goedgekeurd is door de Bank.
 - (v) Producten nog te ontwikkelen en te verstrekken door de Bank en de onder toezicht staande instellingen.

Artikel 5

Toegang tot financiële inclusie producten

1. Iedere ingezetene die over een identiteitskaart of over een ander geldig legitimatiebewijs beschikt, uitgegeven door de bevoegde autoriteiten dient de mogelijkheid te hebben opgenomen te worden in het formele financiële stelsel, mits zij door de minimale toetsing komen.
2. Natuurlijke personen die een uitkering ontvangen van de Staat worden in staat gesteld een basis bankrekening te openen of gebruik te maken van een nog te ontwikkelen financiële inclusie product door de onder toezicht staande instellingen.
3. Migranten kunnen onder nader te bepalen voorwaarden, door de onder toezicht staande instellingen in staat worden gesteld gebruik te maken van financiële inclusie producten.
4. Rechtspersonen die vergunning hebben verkregen om in economische sectoren te opereren, dienen ook toegang te krijgen tot het formeel financieel systeem, waarbij een vereenvoudigd cliëntenonderzoek wordt toegepast. Afhankelijk van de economische sector waarin de cliënt opereert kan hij onderhevig zijn aan een verscherpt cliëntenonderzoek.

Artikel 6

Bevordering financiële inclusie

1. Ter bevordering van financiële inclusie zijn de onder toezicht staande instellingen gehouden tot het volgende:
 - i. Minimale service- of onderhoudskosten te hanteren;
 - ii. Cliënten mogen girale- en chartale verrichtingen plegen op zowel hun eigen rekening als op die van derden. Deze verrichtingen moeten passen binnen het risico-cliantprofiel.
2. Om burgers in het financiële systeem te houden worden voor het her activeren van een slapende rekening minimale kosten in rekening gebracht door de onder toezicht staande instelling. Een slapende rekening is een rekening, waarbij er voor vierentwintig maanden geen girale noch chartale opnames, stortingen of overmakingen plaatsgevonden hebben. Bij het her activeren van de slapende rekening verkrijgt deze de status van een basis bankrekening indien risicoclientprofiel dat noopt.
3. In deze bepaling wordt een aanzet gegeven voor de innovatie van het betaallandschap. Het ontwikkelen en het gebruiken van digitale betaalmogelijkheden en andere innovatieve digitale diensten ter optimalisering van het betalingsverkeer moeten worden bemoedigd.
4. De introductie van de e-wallets op de Surinaamse markt door de aanbieders en het stimuleren van het gebruik daarvan met de verplichting adequaat toezicht hierop uit te oefenen door de Bank. Deze kunnen ook betaalsystemen beheren of bedienen om betalingen tussen soorten elektronische geld te bewerkstelligen. Dit met inachtneming van de richtlijnen die door de Bank zijn opgesteld voor de onder toezicht staande instellingen om de financiële inclusie producten uit te voeren, waaronder:
 - (i) Digitale processen in het bank- en verzekeringswezen optimaliseren.

- (ii) Bevorderen van het giraal geldtransactieverkeer met name de focus om interbancaire betalingen door het Suriname Nationaal Elektronisch betalingssysteem (SNEPS) betrouwbaarder en tijdig te maken.
- (iii) Efficiënte dataverzameling en analyse ten behoeve van statistieken, research en toezicht middels data-analyse en rapportage.

Artikel 7

Verplichtingen onder toezicht staande instellingen

1. De kredietinstellingen moeten zorgdragen voor de volgende diensten:
 - a. Diensten waarmee verrichtingen kunnen worden uitgevoerd die nodig zijn voor het openen, gebruiken en beëindigen van een basis bankrekening.
 - b. Diensten waarmee geldmiddelen op een basis bankrekening kunnen worden gestort.
 - c. Diensten waarmee binnen Suriname contanten van een basis bankrekening kunnen worden opgenomen, aan het loket of bij geldautomaten tijdens of buiten de openingstijden van de kredietinstelling.
 - d. Uitvoering van de volgende betalingstransacties binnen Suriname:
 - (i) Automatische afschrijving.
 - (ii) Betalingstransacties via een betaalkaart, daaronder begrepen onlinebetalingen.
 - (iii) Overmakingen, met inbegrip van doorlopende opdrachten aan, indien beschikbaar, terminals en loketten en via het internetplatform van de kredietinstelling.
2. Kredietinstellingen hebben de verplichting de diensten van een basis bankrekening uit te breiden tot diensten die op basis van gebruikelijke praktijk op nationaal niveau voor consumenten als essentieel worden beschouwd en dat deze in de nationale munteenheid van het land, de SRD worden aangeboden.
3. Kredietinstellingen zien erop toe dat de kwetsbare groepen die via de Staat ondersteuning ontvangen in aanmerking komen voor een financieel inclusie product waaronder tenminste een basis bankrekening.
4. De nog te ontwikkelen financiële producten door andere financiële instellingen dan de kredietinstellingen moeten eveneens voldoen aan de criteria genoemd in deze wet en streven naar financiële inclusiviteit van kwetsbare personen.
5. De in lid 4 genoemde producten behoeven vooraf de goedkeuring van de Bank.
6. Bovenstaande bepalingen zijn waar mogelijk van overeenkomstige toepassing op andere financiële instellingen en dienstverleners.

Artikel 8

Elektronisch geld en kenmerken

1. Het elektronisch geld genoemd in artikel 4 lid 2 heeft de volgende kenmerken:
 - (i) De elektronisch geregistreerde geldwaarde vormt in geen enkel opzicht een deposito.
 - (ii) De waarde die in het elektronische register verschijnt, is converteerbaar in contanten.
 - (iii) Het elektronisch geld wordt als betaalmiddel geaccepteerd.
 - (iv) Elektronisch geldsaldi op naam van een cliënt kan worden gecontroleerd in de door de onder toezicht staande instellingen bijgehouden database met elektronische gegevens, die de bewegingen van elektronisch geld van de cliënt moet bevatten.
2. Het bedrag aan elektronisch geld dat bedoeld is om te worden verstrekt aan de cliënt, moet worden gedekt door een garantiestelling te bepalen tussen de onder toezicht staande instellingen en de aanbieder. Deze garantiestelling zal niet in beslag worden genomen wegens schending van andere verplichtingen van de kredietinstelling die elektronisch geld aanbiedt.
3. De financiële instellingen die elektronisch geld aanbieden moeten voldoen aan de bepalingen van wet- en regelgeving en toezien op de veiligheid van de uitgevoerde transacties en diensten kunnen waarborgen.

Artikel 9

Elektronische cliëntregistratie

Onder toezicht staande instellingen die elektronisch geld aanbieden, zullen elektronische cliëntgegevens genereren voor hun cliënt, mits zij aan de volgende voorwaarden voldoen:

- (i) Overleggen van een geldend bewijs van identificatie van de cliënt.
- (ii) Een ingevuld cliëntprofielformulier, waarin de personalia, de woonplaats, de economische activiteit, bron van inkomen en alle relevante informatie van de cliënt is opgenomen.
- (iii) Een positief kredietrapport.

Artikel 10

Bescherming persoonsgegevens

1. De informatie van de cliënten en hun operaties is vertrouwelijk en mag door de onder toezicht staande instellingen gedeeld worden met de Bank of andere toezichthouders wanneer zij deze nodig hebben voor de uitoefening van hun toezichthoudende functie, hetzij in een controle- of supervisieproces.
2. Het bepaalde in lid 1 laat onverlet de verplichting om overeenkomstig het Wetboek van Strafvordering en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering als getuige of deskundige een verklaring af te leggen in voorkomende gevallen.

Artikel 11

Beheerder van het mobiele betalingssysteem

1. De onder toezicht staande instellingen die elektronisch geld verstrekken, kunnen de Bank toestemming vragen om beheerders van lokale mobiele betalingssystemen te zijn, op voorwaarde dat zij voldoen aan de instructies die de Bank voorschrijft, in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving betreffende betalingssystemen.
2. Onder toezicht staande instellingen die mobiele betalingen beheren zijn bevoegd om technologische systemen te bedienen die betalingen of geldovermakingen mogelijk maken waaronder elektronisch geld, producten van verschillende onder toezicht staande instellingen en lokale mobiele telefoonproviders.

Artikel 12

Verbodsbepalingen voor onder toezicht staande instellingen die elektronisch geld aanbieden

1. Het is de onder toezicht staande instelling verboden om:
 - (i) Hogere of aanvullende kosten in rekening te brengen dan de bij richtlijn door de Bank bepaalde kosten.
 - (ii) Het beleid ter zake consumentbescherming niet na te leven.
 - (iii) Alle of een deel van de informatie van de cliënt van elektronische geldrecords, evenals hun activiteiten, met derden te delen tenzij die informatie wordt opgevraagd door een wettelijke bevoegde autoriteit.
 - (iv) Het verstrekken van elektronisch geld actief te houden, wanneer mocht blijken dat bij het verlenen van de toestemming onjuiste informatie is verkregen.

Artikel 13

Beperking elektronisch geld

1. De technische standaarden tot het uitgeven van elektronisch geld zijn aan de Bank voorbehouden.
2. In het geval dat een onder toezicht staande instelling die elektronisch geld aanbiedt herhaaldelijk moeilijkheden ondervindt om te voldoen aan de vereisten die in deze wet worden gesteld, met name tot risicobeheer, hetgeen een aanzienlijke invloed kan hebben op de klantenservice, de continuïteit of het vertrouwen in de service, de verschuldigde garantie op elektronisch geld in omloop en de betrouwbaarheid van de informatie, kan de Bank op basis van inspectierapporten beperkingen opleggen.

Artikel 14

Garantie en operationele mechanismen

Effectieve voorzieningen moeten worden toegepast om de veiligheid van informatie te garanderen, hetzij opslag tijdens de verwerking, zodat de principes van authenticiteit, integriteit, technologische neutraliteit en veiligheid worden gewaarborgd.

Artikel 15

Beleid inzake bescherming van de cliënten

1. Om de doelgroep te beschermen en om een snelle oplossing voor conflicten mogelijk te maken, zullen de onder toezicht staande instellingen beleid uitwerken ter bescherming van de belangen van de cliënten.
2. Onder toezicht staande instellingen zijn verantwoordelijk tegenover hun cliënten bij het verlenen van hun diensten en het uitvoeren van hun activiteiten, of ze nu rechtstreeks handelen of via financiële correspondenten.

Artikel 16

Telecommunicatiediensten

Telecommunicatiediensten die worden gebruikt voor het verlenen van financiële diensten moeten onder gelijke technische, economische, administratieve of juridische voorwaarden worden verleend aan alle onder toezicht staande instellingen die deze producten of diensten bieden.

Artikel 17

Non-discriminatie

Niemand mag bij het aanvragen van of toegang verkrijgen tot een basisbankrekening of een financieel inclusie product door een onder toezicht staande financiële instelling worden gediscrimineerd op grond van nationaliteit, woonplaats of op enige andere grond.

Artikel 18

Klachtprocedure ingeval van weigering

1. Indien de kredietinstelling weigert een basis bankrekening te openen voor een ingezetene dient de kredietinstelling de cliënt schriftelijk te informeren over de weigering.
2. Bij weigering van een kredietinstelling en andere onder toezicht staande instelling om een persoon toe te laten in het formele financiële systeem, heeft de persoon het recht een klacht in te dienen bij de Bank.
3. De Bank neemt de klacht in behandeling en spreekt zich uit of deze gegrond of ongegrond is en bericht zowel de cliënt als de betreffende onder toezicht staande instelling hierover.
4. In beginsel ligt het op de weg van de onder toezicht staande instelling om op hun aanvankelijk genomen beslissing terug te komen en rechtsbetrekkingen al dan niet met de cliënt aan te gaan.
5. Indien de onder toezicht staande instelling de in lid 4 genoemde cliënt weert uit het systeem, dienen de Staatsbanken een voorziening te treffen voor het openen van de basis bankrekening.

Artikel 19

Financiële educatie

Onder toezicht staande instellingen zijn gehouden financiële informatie te verstrekken door middel van financiële educatie te communiceren met de samenleving. Dit primair uit hoofde van bescherming van de cliënten, overeenkomstig het bepaalde in artikel 15 van deze wet. Gestreefd moet worden dat personen weloverwogen financiële beslissingen en keuzen kunnen maken.

Artikel 20

Sancties

1. De onder toezicht staande instellingen overtreden deze wet wanneer:
 - (i) Een handeling of gedraging gepleegd wordt in strijd met het bepaalde bij of krachtens de bepalingen van deze wet.
 - (ii) In strijd wordt gehandeld met het doel en de strekking van het openen van een rekening op basis van vereenvoudigd cliëntenonderzoek.
2. De in lid 1 genoemde handelingen of gedragingen zijn overtredingen.
3. Voor overtredingen wordt een bestuurlijke boete opgelegd die verplicht tot betaling van een geldsom. De Bank kan de geldsom invorderen middels een dwangbevel.

Artikel 21

Slotbepaling

Onverminderd de bepalingen in deze wet wordt de mogelijkheid opengelaten om bij of krachtens Staatsbesluit of bij richtlijnen door de Bank nadere regels vast te leggen over de in deze wet geregelde onderwerpen.

Artikel 22

1. Deze wet wordt aangehaald als: Wet Financiële Inclusie.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
4. De Minister belast met financiële aangelegenheden is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo,2025

WET van 2025, houdende regels betreffende het bevorderen van Financiële Inclusie (Wet Financiële Inclusie)

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemeen

Artikel 4 sub d jo. artikel 5 lid 1 Grondwet bepaalt dat de Staat de economische en sociale ontwikkeling zal bevorderen door de productie, de productiviteit en het duurzaam gebruik van hulpbronnen te verhogen. Inherent hieraan betekent het dat de Staat en de Bank financiële inclusie dienen te bevorderen door natuurlijke personen en rechtspersonen toegang te verschaffen tot formele financiële diensten w.o. het gebruik van betaalinstrumenten en een basisbankrekening. Door een wettelijke basis te scheppen om financiële inclusie te bewerkstellingen voor diegene die zijn uitgesloten van het formele financieel stelsel wordt tevens bijgedragen aan de invulling van verschillende duurzame ontwikkelingsdoelstellingen w.o. doelstelling 1 (geen armoede), 3 (goede gezondheid en welzijn), 8 (economische groei en banen),⁹ (industrie, innovatie en infrastructuur) en 10 (de aanpak van inkomensongelijkheid).

De Bank heeft financiële inclusie hoog staan op haar agenda, evenzo de Regering van Suriname. Gelet op artikel 10 sub f Centrale Bankwet 2022 is de taak voor de Bank weggelegd om toezicht uit te oefenen op het elektronisch en overig niet-chartaal betalingsverkeer.

Financiële inclusie betekent dat in beginsel een ieder in de samenleving toegang moet hebben tot betaalbare, veilige en gemakkelijke betaal- en andere financiële diensten. Zij kunnen deze gebruiken om in hun behoeften te voorzien en om lange termijn doelen te bereiken. Dit zal ertoe moeten leiden dat economische groei wordt bevorderd. Een wettelijke regeling voor financiële inclusie moet worden nagestreefd voor de totale samenleving waarbij aandacht moet worden besteed aan de meest kwetsbare groepen.

Met deze raamwet wordt de toegang tot, het gebruik en de kwaliteit van de financiële inclusie producten waaronder een basisbankrekening mogelijk gemaakt. Ter voorkoming dat de financiële integriteit van het financieel stelsel geweld wordt aangedaan zal de onder toezicht staande instelling ervoor moeten waken – dat de personen die uitgesloten zijn c.q. geen toegang hebben tot het financieel stelsel middels vereenvoudigd cliëntenonderzoek toegang kunnen krijgen. Deze voorwaarden dienen om de mogelijke risico's in te dammen c.q. te beperken.

Daarnaast is het digitaliseren van betaalprocessen één van de mogelijkheden om bij te dragen tot financiële inclusie, waarbij aanbieders van elektronische digitale diensten via een onder toezicht staande instelling financiële inclusie producten kunnen uitgeven. Naast de Wet van 17 april 2023, houdende nieuwe regels voor het Centrale Bankwezen (Centrale Bankwet 2022 S.B. 2023 No. 65), de Wet van 24 september 2017, houdende regels inzake het rechtsverkeer langs elektronische weg (Wet Elektronisch Rechtsverkeer S.B. 2017 No. 86) en de Wet van 19 november 2022, houdende vaststelling van regels inzake het voorkomen en bestrijden van money laundering en de financiering van terrorisme (Wet ter voorkoming en bestrijding van Money laundering en Terrorismefinanciering (WMTF S.B. 2022 No. 138) biedt deze wet aanvullende voorzieningen om het digitale betalings- c.q. rechtsverkeer verder te operationaliseren. De specifieke bepalingen die van toepassing zullen zijn op dienstverleners van digitale financiële inclusie producten en diensten worden uitputtend nader geregeld in de te concipiëren Wet Toezicht op Elektronisch betaaldienstverleners. Thans is het nodig om een kader te scheppen om innovatieve mechanismen te reguleren die de integratie in economische

activiteit van de kwetsbare groepen vergemakkelijken c.q. mogelijk maken en financiële diensten of producten te ontwikkelen die zijn aangepast aan de inkomensniveaus en het transactievolume van deze doelpopulatie.

Middels deze wet is een grondslag gecreëerd voor de onder toezicht staande instellingen van de Bank om ertoe over te gaan financiële producten en diensten in hun eigen portefeuille op te nemen. Daarnaast kunnen onder toezicht staande instellingen in samenwerking met aanbieders van digitale betaalinstrumenten overgaan tot het financieel inclusief maken van personen die geen toegang hebben tot het formeel financieel systeem.

Verder is de wet primair bedoeld voor personen die geen toegang hebben tot het formeel financieel systeem. Deze personen hebben een gemeenschappelijk probleem en dat is dat zij zijn uitgesloten van het formele financiële stelsel en derhalve niet genoeg mogelijkheden hebben duurzame welvaart te bereiken. Tot deze groep personen wordt in deze wet gerekend:

- i. Jongeren;
- ii. Vrouwen;
- iii. Achtergestelde c.q. kwetsbare groepen w.o. lage inkomensgroepen, plattelandsbewoners, personen die van de Surinaamse regering een (sociale) uitkering ontvangen (bijv. de Moni Karta van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting of Bazo-verzekerden en personen die in de informele sector zijn).

II. Artikelswijze toelichting

Artikel 1 Definities

In artikel 1 worden de algemene bepalingen weergegeven. Dit onderdeel beperkt zich tot de definities van de begrippen die in deze wet worden gehanteerd. Om financiële inclusie te bewerkstellingen zullen onder toezicht staande instellingen en andere financiële instellingen die onder het toezicht staan van de Bank moeten werken aan specifieke financiële producten. Hoewel de Centrale Bankwet 2022 uitgaat dat prijsstabiliteit haar hoofddoelstelling is, omdat dit voor duurzame economische groei kan zorgen, houdt dit tevens in dat hierdoor duurzame sociaaleconomische ontwikkeling kan worden bevorderd. Zolang personen uitgesloten worden van systemen die hen economisch weerbaarder kunnen maken, dient er naar mogelijkheden gezocht te worden om hen in het systeem te brengen.

Artikel 2 Doel

Om het doel van financiële inclusie te bereiken is het noodzakelijk dat de relevante actoren w.o. de Surinaamse Bankiersvereniging en andere representatieve organisaties van onder toezicht staande instellingen worden betrokken voor een inclusief financieel beleid e.e.a. met inachtneming van de Wet ter voorkoming en bestrijding van Money laundering en Terrorismedinanciering (WMTF S.B. 2022 No. 138). Vandaar dat het noodzakelijk was om op nationaal niveau consultaties te plegen met de actoren om tot de formulering van een nationaal financieel inclusief en educatie beleid te komen. Onder minimumvoorschriften wordt in deze wet verstaan een identiteitskaart of ander geldig legitimatiebewijs en uittreksel uit het centraal bevolkingsregister.

Ook het cliëntenonderzoek is noodzakelijk en afhankelijk van het cliëntprofiel en de risicobeoordeling (laag, normaal, hoog) moet in overeenstemming zijn met de beheersmaatregelen om de integriteit van de bedrijfsvoering van de commerciële bank te waarborgen en financiële misdrijven te voorkomen.

Artikel 3 Voorwaarden financiële inclusie producten

In dit artikel worden de voorwaarden voor financiële inclusie producten beschreven. Met lid 3 wordt beoogd dat zowel de financiële stabiliteit als de financiële integriteit te allen tijde gewaarborgd dient te zijn. Daarom wordt de verplichting op de onder toezicht staande instellingen gelegd om ervoor te waken dat cliëntmonitoring adequaat plaatsvindt en dus de producten en diensten aansluiten op de behoefte c.q. draagkracht van de cliënt. Voorkomen moet worden dat de onder toezicht staande instellingen ‘gederisked’ worden.

Artikel 4 Soorten financiële inclusie producten

Ter voorkoming en bestrijding van money-laundering en financiering van terrorisme is het vereist dat er een cliëntenonderzoek dient plaats te vinden. Met dit cliëntenonderzoek wordt beoogd aan de hand van het klantriscoprofiel het vereenvoudigd cliëntenonderzoek toe te passen. De cliënt dient tenminste over een legitimatiebewijs te beschikken en kunnen verklaren wat de bron van inkomsten is. Als het resultaat van het klantriscoprofiel positief is, kan de onder toezicht staande instelling overgaan tot toelating van de natuurlijke persoon of rechtspersoon tot het formeel financieel systeem. Het financieel verkeer moet voldoen aan de internationale standaarden voor een gezonde en veilige financiële dienstverlening.

Lid 2 sub (i). Het hebben van een basis bankrekening kan als het eerste product worden beschouwd ter stimulering van financiële inclusie. Deze dient aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- (i) Bij het openen van een basisbankrekening geldt een minimaal inlegbedrag;
- (ii) Minimaal bedrag dat op de rekening van de rekeninghouder als saldobedrag mag staan die nader bij richtlijn van de Bank zal worden bepaald.

Lid 2 sub (iii): Verzekeringsmaatschappijen bieden producten en diensten aan die wettelijk verplicht zijn. Dit houdt in dat natuurlijke personen en rechtspersonen reeds in het formeel financieel systeem zijn opgenomen. Met het oog op de innovatie van de financiële dienstverlening wordt de mogelijkheid thans geschapen dat de onder toezicht staande instellingen hun dienstverlening kunnen richten op financiële inclusie en nieuwe producten. In lijn met lid 2 sub (v) wordt de ruimte gelaten voor de Bank om eveneens innovatieve initiatieven te overwegen. Vooralsnog kan gedacht worden aan een Central Bank Digital Currency (CBDC). Daarnaast kan gesteld worden dat credit- en debet cards de reeds bekende elektronische c.q. digitale betaalmogelijkheden zijn. Met de verdere digitalisering van het betaallandschap is deze bepaling bedoeld voor nieuwe innovatieve digitale platformen en aanbieders van digitale diensten.

Artikel 5 Toegang tot financiële inclusie producten

Volgens de uitgevoerde financiële inclusie en educatie nulmeting beschikt 94% van de beroepsbevolking over een legitimatiebewijs, hetzij over een identiteitsbewijs, rijbewijs, paspoort of PSA-bewijs. Dit houdt in dat onder toezicht staande instellingen in ieder geval weten met wie zij zaken kunnen doen. In beginsel kan iedere ingezetene dus in het financieel systeem worden gebracht en ook zij die in de informele sector opereren. Ook aan deze personen dient de mogelijkheid te worden geboden om opgenomen te worden in het formele financieel stelsel. Uiteraard door toepassing van een vereenvoudigd cliëntenonderzoek.

Voor een inclusieve samenleving is in lid 3 opgenomen dat migranten eveneens in het formeel financieel systeem moeten voorkomen en daartoe wordt in ieder geval gerekend het hebben van een basis bankrekening.

Met lid 4 wordt beoogd dat medewerkers van onder meer casino's en andere rechtssubjecten die medewerkers in dienst hebben, deze medewerkers in staat moeten zijn een basis bankrekening te openen. Immers het verlenen van een vergunning om een casino of andere organisatie van hoog risico te voorzien van een vergunning, maakt dat er niet langer gesproken kan worden over de informele sector die uit beeld blijft van de autoriteiten. Door middel van het toestaan van medewerkers in het financieel systeem worden de geldstromen duidelijker en kan dit ook bijdragen tot een afname van het gebruik van contante middelen. Rechtspersonen waaronder de Kleine en Middelgrote Ondernemingen (KMO's) die in de informele sector opereren, dienen zichtbaar te worden en alzo toegang te hebben tot en gebruik te maken van het formeel financieel systeem.

Artikel 7 Verplichtingen onder toezicht staande instellingen

De leden 1 tot en met 5 hebben specifiek betrekking op het openen van een basis bankrekening omdat deze onderdeel uitmaken van de 'core business' van de kredietinstellingen. Het hebben van een basis bankrekening wordt gezien als een mensenrecht wat maakt dat kredietinstellingen gehouden zijn hieraan invulling te geven. Indien kredietinstellingen weigeren om de kwetsbare groepen te faciliteren, wordt van de Staatsbanken een actievere rol verwacht om hen te faciliteren. Daarnaast moet getracht worden het optimale uit de toegang tot het financieel systeem te worden bewerkstelligd.

Het verschil in gebruik van de begrippen kredietinstelling en de onder toezicht staande instellingen ligt in het feit dat kredietinstellingen zoals commerciële banken primair de instellingen zijn die toegang tot een basis bankrekening aanbieden, terwijl onder toezicht staande instellingen in deze wet ruimer geïnterpreteerd moet worden. Met lid 6 wordt beoogd om andere betaal dienstverleners de ruimte te bieden hun producten en diensten aan te bieden, mits goedgekeurd door de Bank.

Artikel 8 Elektronisch geld en kenmerken

In dit artikel en volgende zijn enige bepalingen rond elektronisch geld opgenomen. Primair ter stimulering van het digitale betalingsverkeer waarvan gesteld kan worden dat overeenkomstig de Centrale Bankwet 2022 (artikel 10 sub f) is. Een specifieke wet rond elektronische betaal dienstverlening is in voorbereiding en deze wet is dus een kader.

In lid 2 wordt met de garantiestelling beoogd het belang van de cliënt te beschermen bij het gebruik maken van innovatieve digitale systemen die beschikbaar gesteld zijn door betaal dienstverleners. De Bank zal bij richtlijn de vereisten voor de garantiestelling vaststellen.

Artikel 9 Elektronische cliëntregistratie

Het dient voorop gesteld te worden dat iedere aanbieder van elektronisch geld onder toezicht van de Bank dient te staan. Met een positief kredietrapport in sub 3 wordt bedoeld het overzicht waaruit de betalingsmoraliteit en kredietwaardigheid van de cliënt af te leiden is.

Artikel 15 Beleid inzake bescherming van de cliënten

Uit hoofde van consumentenbescherming is het nodig dat instellingen een beleid formuleren om klachten van consumenten te behandelen. In beginsel is het op de weg van de instellingen dit beleid te formuleren. Bij het uitblijven van dit beleid zal de Bank richtlijnen uitvaardigen ter zake.

Artikel 16 Telecommunicatiediensten

Met het oog op de implementatie van de eerste Nationale Financiële Inclusie en Educatie Strategie (NFIES) in Suriname is het cruciaal dat de telecomproviders faciliteren met de technologische infrastructuur, zowel in het stedelijk gebied alsook het binnenland. De telecomproviders als stakeholders bij de NFIES hebben zich geconformeerd om de acties die moeten leiden tot het bevorderen van financiële inclusie uit te voeren.

Artikel 17 Non-discriminatie

Het dient vooropgesteld te worden dat verdragen zoals het Internationaal Verdrag inzake Burger- en Politieke Rechten (IVBPR-Verdrag) en het Amerikaans Verdrag voor de Rechten van de Mens (AVRM) - waar de Staat Suriname partij bij is - elke vorm van discriminatie verbieden. Indachtig dit principe is op nationaal niveau consensus bereikt dat de natuurlijke en rechtspersonen die geen of beperkt toegang hebben tot het financieel systeem worden opgenomen. Iedere actor hierbij heeft zich dan ook gecommitteerd vanuit hun discipline financiële inclusie te stimuleren.

Artikel 18 Klachtprocedure ingeval van weigering

Met lid 5 wordt beoogd om optimale financiële inclusie te bewerkstelligen. De Staatsbanken kunnen in deze een cruciale rol spelen door de kwetsbare groepen op te nemen in het financieel systeem. Echter moet binnen de perken van de relevante wet- en regelgeving kwetsbare groepen toegelaten worden tot het financieel systeem.

Artikel 19 Financiële educatie

Financiële inclusie en educatie zijn complementair aan elkaar. Gezien de lage geletterdheid van de samenleving is het noodzakelijk om de samenleving nog meer ter zake bij te scholen. Educatie met name financiële educatie, is essentieel voor personen om weloverwogen keuzes te kunnen maken over financiële producten en diensten. Dit is een algemene verplichting die rust op de financiële instellingen wanneer zij een financieel inclusie product in het algemeen of innovatief financieel inclusie dienst op de markt brengt c.q. aanbiedt. Dit, indachtig de corporate social responsibility van deze financiële instellingen.

Hierdoor wordt de samenleving terdege ingelicht over de functies van een dergelijk innovatief financieel inclusie product en draagt de financiële instelling derhalve bij aan de financiële educatie in het algemeen van de samenleving en de financiële producten. Op termijn kan het voorgaande ook bijdragen tot directe onboarding in het financieel systeem en het betaal c.q. faciliterend gemak dat hieraan gekoppeld zal worden. In het verlengde hiervan wordt de samenleving ook degelijk ingelicht, hetgeen de consumentenbescherming zal bevorderen. Met het voren overwogene wordt invulling gegeven aan doelstelling 4 (kwaliteitsonderwijs) van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Voornoemde doelstelling streeft o.a. ernaar de groep van het aantal jongeren en volwassenen te vergroten dat over relevante vaardigheden beschikt, waaronder technische en beroepsvaardigheden, voor werkgelegenheid, fatsoenlijke banen en ondernemerschap. Dit omvat financiële geletterdheid, die van cruciaal belang is voor financiële inclusie. Door de financiële educatie te verbeteren, zijn individuen beter toegerust om hun financiën te beheren, te sparen, te investeren en economisch actiever te worden, wat derhalve kan leiden tot armoedebestrijding en economische groei.

Paramaribo, de.....25/4/25.....2025

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

